

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Finnfjord AS
Postboks 13
9305 FINNSNES

Vår dato: 17.02.2017
Vår ref.: 201206922-4
Arkiv: 641
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Christina Sepulveda

Vedtak - Klage på Statnetts vedtak om betaling for aktivering av systemvern - Finnfjord AS

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) viser til klage av 14. september 2012 på Statnett SFs (Statnett) vedtak om betaling for aktivering av systemvern. Klagen er fremsatt av Finnfjord AS.

NVE mener Statnetts vedtak av 31. august 2012 om kompensasjon for aktivering og utløsning av systemvern for utkobling av forbruk hos Finnfjord for 2009, 2010 og 2011 ikke er i strid med systemansvarsforskriften § 21, slik denne lød før forskriftsendringen ved virkning fra 2013.

Innledning

Finnfjord AS (Finnfjord) har i brev datert 14. september 2012 klaget på Statnetts vedtak av 31. august 2012. Statnetts vedtak gjelder kompensasjon til Finnfjord for aktivering og utløsning av systemvern for utkobling av forbruk hos Finnfjord for 2009, 2010 og 2011. Statnetts vedtak er truffet i medhold av forskrift av 7. mai 2002 nr 448 om systemansvaret i kraftsystemet (systemansvarsforskriften) § 27, jf § 21 gjeldende i 2012. Systemansvarsforskriften er hjemlet i energiloven¹ og energilovforskriften².

Det følger av systemansvarsforskriften § 28 at forvaltningsloven gjelder i saker hvor Statnett i utøvelsen av systemansvaret treffer enkeltvedtak. Avgjørelse om betaling etter systemansvarsforskriften § 21 tredje ledd skal fastsettes ved enkeltvedtak av Statnett, jf systemansvarsforskriften § 27. NVE er klageorgan for vedtak truffet av Statnett om betaling for kostnader forbundet med systemvern, jf systemansvarsforskriften § 28 annet ledd.

Statnett har vurdert at klagen ikke ga grunnlag for å omgjøre vedtaket av 31. august 2012. Klagen ble derfor oversendt til NVE for endelig avgjørelse i brev datert 11. november 2012.

¹ Lov av 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven) (LOV-1990-06-29-50)

² Forskrift av 7. desember 1990 nr. 959 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energilovforskriften) (FOR-1990-12-07-959)

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Bakgrunn

Finnfjord er siden 2002 tilknyttet et hendelsesstyrt systemvern som innebærer at en eller flere smelteovner kobles fra ved utfall av [REDACTED]. Systemvernet aktiveres ved stort kraftunderskudd nord for Ofoten. Ved feil på [REDACTED] vil utkobling av Finnford avlaste [REDACTED] nettet og dermed reduseres risikoen for nettsammenbrudd i Nord-Norge.

Frem til 1.1.2009 fikk Finnford betaling i henhold til avtale med Statnett. Endringen av systemansvarsforskriftens § 27 om betaling gjeldende fra 2009 innebar at betaling skal skje etter vedtak fra systemansvarlig.

Tilsyn hos systemansvarlig

Etter tilsyn med Statnetts utøvelse av systemansvaret i 2011 avdekket NVE at Statnett ikke hadde fattet vedtak om betaling for systemvern etter § 27, jf § 21 tredje ledd. Det fremgår av revisjonsrapporten datert 30. januar 2012 under avvik 7 at «systemansvarlig har ikke fattet vedtak om betaling for kostnader som følge av hendelsesstyrt belastningsfrakobling».

I oppfølgingen etter revisjonen fattet Statnett 31. august 2012 vedtak i medhold av § 27 om betaling for hendelsesstyrt systemvern for alle berørte aktører, herunder Finnford. I brev til Statnett datert 2. november 2012 ba NVE Statnett om å gjøre en ny vurdering av alle de relevante vedtakene i forbindelse med lukking av avviket. Statnett fattet nytt vedtak for en av de berørte aktørene i brev av 26. juni 2013. I brev av 25. juni 2013 til NVE presiserte Statnett at de øvrige vedtakene fra 31. august 2012 opprettholdes. Vedtaket datert 26. juni 2013 ble påklaget.

I brev av 29. oktober 2013 til Finnford orienterte NVE om at alle sakene som berørte systemansvarliges lukking av avvik fra revisjonen i 2011 ville bli sett under ett. I påvente av behandling av klagen på Statnetts vedtak av 26. juni 2013 har NVE avventet å komme med en endelig avgjørelse også i klagen fra Finnford. OED fattet vedtak i klagen på Statnetts vedtak fra 26. juni 2013 om kompensasjon for utløsning av systemvern i brev av 26. september 2016.

Statnetts vedtak

Statnett fattet vedtak om betaling for systemvernet hos Finnford i brev av 31. august 2012. Av vedtaket fremgår det at det for årene 2009-2011 ikke gis kompensasjon for installasjon, drift og vedlikehold, eller for kostnader knyttet til utløsning av systemvernet i perioden. Disse kostnadene anses allerede å være dekket gjennom tidligere betaling. Videre fremgår det at Statnett legger til grunn at det ved aktivering påløper reelle kostnader, både dokumenterbare kostnader og kostnader som ikke lar seg tallfeste. De dokumenterbare kostnadene knyttes opp til behovet for ekstra bemanning og er satt til 600 000 kroner pr år. I tillegg har Statnett skjønnsmessig fastsatt en betaling for merbelastning ved aktivering til 150 000 kroner pr år. Samlet for perioden 2009-2011 setter Statnett betalingen for aktivering til 2 250 000 kroner.

Klagen

Finnford anfører i klagen at kompensasjon for skjønnsmessig vurderte kostnader knyttet til ulemper, stress og ekstraarbeid ved aktivering av systemvernet er betydelig større enn 150 000 kroner pr år.

Finnford viser i klagen til at aktivering av systemvernet innebærer en risiko for utkobling av all last hos Finnford. Denne risikoen må alle de ansatte hos Finnford ta hensyn til i driften, og er uavhengig av ekstra bemanning.

Finnfjord argumenterer i klagen for at beløpet Statnett har fastsatt er altfor lavt, og opprettholder krav om en årlig kompensasjon på 4 millioner kroner for å dekke kostnadene forbundet med den ulempen aktiveringen av systemvernet medfører. Når det gjelder nivået på kostnadene viser Finn timer til at det kan være vanskelig å eksakt beregne kostnadene knyttet til ulempen som påføres, men at det kan tas utgangspunkt i fleksibilitetsmarkedene. Når industri deltar i fleksibilitetsmarkedene gjøres det eksplisitte avveininger mellom kompensasjonen og risikoen i drift. Finn timer legger til grunn at Statnetts skjønnsmessige fastsatte betaling innebærer ca 35 kr/MW/uke aktivert, mens ukeprisen for deltagelse i RKOM i 2011 var på ca 650 kr/MW/uke. RKOM prisen alene tilsier en kompensasjon på 2 750 000 kroner for 40 uker aktivering.

I e-post datert 10. desember 2013 presiserer Finn timer at klagen gjelder kompensasjon for aktivering. Det vises videre til at Finn timer ikke selv har muligheter til å gjennomføre tiltak for å fjerne behovet for systemvernet. Det vises til at vernet i all hovedsak er kontinuerlig aktivering og at Finn timer de siste årene har vært koblet ut flere ganger.

NVEs vurdering

NVE legger til grunn at klagen gjelder uenighet om nivået på kompensasjon for aktivering av systemvernet installert hos Finn timer. Klagen gjelder vedtak fra 2012 om kompensasjon for perioden 2009-2011, og må vurderes i henhold til systemansvarsforskriften § 21, slik denne lød før forskriftsendringen ved virkning fra 2013. I daværende § 21 første ledd fremgår det at:

Systemansvarlig kan kreve installasjon og drift av utstyr for automatiske inngrep i kraftsystemet for å unngå sammenbrudd eller for å øke overføringsgrenser i regional- og sentralnettet (systemvern). Systemansvarlig skal betale for kostnadene ved slike pålegg.

I OEDs avgjørelse i brev av 26. september 2016 vises det til NVEs tolkning av bestemmelsen i et tidligere vedtak av 21. mai 2010 som gjaldt klage fra Finn timer på vedtak om installasjon og drift av systemvern. I spørsmålet om bestemmelsen også gir Statnett plikt til å betale en økonomisk kompensasjon for ytterligere ulemper med systemvernet, la NVE vekt på at utgangspunktet er at Statnett skal dekke kostnadene ved pålagt systemvern. NVE la til grunn at hensynet bak en slik regel er at den som stiller eller blir pålagt å stille eget uttak til rådighet skal få en viss kompensasjon for det bortfall av inntekter dette medfører.

OEDs vurdering i klagesaksvedtaket av 26. september 2016 er at fos § 21 slik denne lød frem til forskriftsendringen med virkning fra 2013, innebærer at Statnett i utgangspunktet skal dekke de kostnader som påløper i forbindelse med installasjon av systemvern, samt videre løpende vedlikehold av vernet. I motsetning til det som NVE konkluderte med i vedtaket om Finn timer fra 21. mai 2010, legger OED til grunn at det ikke følger av den tidligere ordlyden i fos § 21 at nettkundene skal ha en viss kompensasjon ved utløsning av vern, i tillegg til dekning av direkte kostnader for installasjon og løpende drift av systemvernet.

NVE legger til grunn at OEDs vurdering i spørsmålet om betaling for systemvern må gjelde tilsvarende for kompensasjon ved aktivering av systemvern. Det innebærer at fos § 21 slik denne lød på det aktuelle tidspunktet ikke innebærer at den som er tilknyttet et systemvern skal ha en viss kompensasjon for aktivering av dette vernet, i tillegg til dekning av direkte kostnader for installasjon og løpende drift av systemvernet.

På bakgrunn av OEDs vedtak i klagesaken fra 26. september 2016, konkluderer NVE med at Finn timer i tråd med gjeldende regelverk for den perioden 2009-2011 klagen gjelder for, ikke har krav på kompensasjon for aktivering av systemvernet.

NVE som klageinstans har begrenset kompetanse til å endre vedtak til skade for klager, jf forvaltningsloven § 34 tredje ledd første punktum. Dette innebærer at kompensasjonen som følger av Statnetts vedtak av 31. august 2012 på til sammen kr 2 250 000 blir stående.

Konklusjon

Klagen har ikke ført frem. NVE stadfester Statnetts vedtak av 31. august 2012 om betaling for systemvern hos Finnfjord.

Det gjøres oppmerksom på at NVEs avgjørelse er endelig og ikke gjenstand for klage, jf. systemansvarsforskriften § 28 annet ledd og forvaltningsloven § 28 tredje ledd første punktum.

Med hilsen

Ove Flataker
avdelingsdirektør

Torfinn Jonassen
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi til:

Statnett SF